

De Triadekaart

effect op samenwerking binnen de triade

Meike Bak, Joeske v. Busschbach, Bert Stavenuiter, Heleen Schönau

umcg

Universitair Centrum
Psychiatrie

Achtergrond

Naasten zijn:

- bron van informatie
- bron van ondersteuning
- continue factor

Wat willen naasten?

Meepraten, meebeslissen!

Steun!

De Triadekaart

De Triadekaart

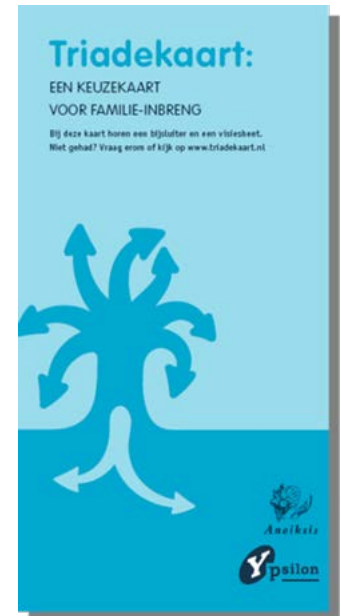
HULP IS NABIJ

De naaste:
'Meer zicht op wat ik aan ondersteuning kan bieden en kan krijgen'

De cliënt:
'Mijn familieleden hebben het recht om te weten wat hun plek is'

De hulpverlener:
'Uitstekend hulpmiddel om met elkaar in gesprek te gaan en de lasten te verdelen'

Ypsilon
25 JAAR
Wie zorgt praat mee!

Triadekaart, deel 1: De inventarisatie

Geef aan welke taken wat u betreft aan bod komen in het triadesprek. Dat kan zijn omdat:

- u bereid bent deze taak op u te nemen
- u (extra) ondersteuning nodig hebt bij het uitvoeren van deze taak
- u deze taak niet meer wilt doen
- deze taak nu door niemand wordt gedaan of in uw ogen door de verkeerde persoon.

	hier wil ik het over hebben	Afspraken:
a. Behandeling, gezondheid en herstel		
1. Signaleren van voortekenen van een mogelijke psychose	☐
2. Signaleren van problemen in de werking van medicijnen	☐
3. Signaleren van bijwerkingen van medicijnen	☐
4. Signaleren van problemen in het gebruik van medicijnen	☐
5. Signaleren lichamelijke problemen	☐
6. Signaleren van alcohol/middelengebruik	☐
7. Dag- en nachtritme bewaken	☐
8. Meedenken over/inbreng in de behandeling vanuit mijn perspectief	☐
9. Deelnemen aan gesprekken met de behandelaar	☐
10. Inbreng bij het opstellen van signaleringsplan en crisiskaart	☐
11.	☐
12.	☐
13.	☐
b. Crisis/opname		
1. Aanwezigheid op het moment van opname	☐
2. Meewerken aan gedwongen opname	☐
3. Opvang (klein)kinderen	☐
4. Huiselijke zaken regelen (bijv. huisdieren, koelkast, vuilnis, brievenbus)	☐
5. Informeren van instanties, school, werkgever, etc.	☐
6. Mogelijkheid om op weekendverlof te komen	☐
7. Inwoning in afwachting van opname of overplaatsing	☐
8.	☐
9.	☐
10.	☐
c. Huishouden en persoonlijke verzorging		
1. Boodschappen doen	☐
2. Koken	☐
3. De was doen	☐
4. Schoonmaken	☐
5. Klussen in en om de woning	☐
6. Stimuleren van persoonlijke hygiëne	☐
7. Stimuleren van uiterlijke verzorging	☐
8.	☐
9.	☐
10.	☐
d. Sociale contacten en dagbesteding		
1. Stimuleren van sociale contacten	☐
2. Samen erop uit	☐
3. Betrekken bij feestjes, familiebijeenkomsten	☐
4. Ondersteunen bij dagbesteding/(vrijwilligers)werk	☐
5. Stimuleren van onderwijs/persoonlijke ontwikkeling	☐
6. Samen op vakantie/organiseren van vakantie	☐
7.	☐
8.	☐
9.	☐

	hier wil ik het over hebben	Afspraken:
e. Administratie, vertegenwoordiging en regelzaken		
1. Afhandelen van post	☐
2. Aanvragen van bijv. huurtoeslag, zorgtoeslag en Bijzondere Bijstand	☐
3. Ondersteunen bij belastingaangifte	☐
4. Regelen van verzekeringen	☐
5. Regelen van vervoer	☐
6. Regelen van passende huisvesting	☐
7. Beheer van/toezicht op financiën	☐
8. Contactpersoon zijn voor instanties (bijv. UWV, gemeente, Thuiszorg)	☐
9. Betrokken zijn bij indicatieaanvragen	☐
10. Bewindvoering of mentorschap	☐
11. Betalen van claims/schulden	☐
12.	☐
13.	☐
14.	☐
f. Contact en ondersteuning binnen de triade		
1. Wie is als psychiater/arts eindverantwoordelijk voor de behandeling	☐
2. Indien niet dezelfde: wie is de behandelaar	☐
3. Informeren van naaste bij belangrijke wijzigingen in de behandeling	☐
4. Informeren van naaste bij crisis/opname/separatie/vertrek/ontslag	☐
5. Wat kan de instelling aan ondersteuning bieden aan naasten?	☐
6. Hoe vaak/intensief hebben cliënt/bewoner en naaste contact?	☐
7. Hoe vaak/intensief hebben hulpverlener en naaste contact?	☐
8.	☐
9.	☐
10.	☐

Triadekaart, deel 2: Tips voor het vervolg

U hebt zojuist de onderwerpen besproken die voor u belangrijk zijn en voor zover mogelijk afspraken gemaakt.

STAP 1

- Leg de gemaakte afspraken vast en zorg dat iedereen een kopie krijgt
- Spreek af welke zaken tussen nu en het volgende gesprek moeten worden aangepakt
- Spreek af wie dat doet

STAP 2

Maak een vervolgspraak. Datum:

Onderwerpen voor dit gesprek:

- Taken die nog nadere afstemming behoeven, nl:
-
-
-
- Bij welke taken is (extra) ondersteuning nodig?
-
-
-
- Anders, nl.

STAP 3

Spreek af wanneer u de kaart opnieuw doorloopt.

Datum:

© Ypsilon 2000

Op de Triadekaart rust copyright:

- Voor verspreiding is schriftelijke toestemming vereist.
- Aanpassing, uitbreiding of inkorting is niet toegestaan.

Onderzoek

Doel:

zichtbaar maken van effecten van gebruik kaart op samenwerking in triade

Opzet:

1. Focusgroepen
2. Effectonderzoek
3. Landelijke inventarisatie

Enquêtes,
Dossieronderzoek

Focusgroepen

- Wat is 'Goede' samenwerking?
- Criteria voor adequaat gebruik?
- Belemmeringen ?
- Heeft kaart effect op samenwerking met naasten ?
- Andere effecten op (kwaliteit van de) zorg ?

Teams effectonderzoek

	wonen	FACT	totaal
met Triadekaart	12	3	15
zonder Triadekaart	10	2	12

Effectonderzoek

Dossieronderzoek

Met toestemming METC

240 dossiers bekeken over **2 jaar**

Enquêtes

	start	na jaar
Cliënten	357 (18%*)	226 (11%)
Naasten	235 (15%)	140 (9%)

Gebruik Triadekaart

Dossieronderzoek

In 8% van de dossiers van experimentele teams

Enquêtes

28% van de naasten en 30% cliënten kent de Triadekaart
19% van naasten, 20% van cliënten heeft gesprek gehad

Adequaat gebruik?

- Initiatief ? 64% van hulpverleners
- Transparantie ? 44% kreeg verslag
- Client erbij? 87%
- Onderwerpen? grotere diversiteit
70% ondersteuning naasten
- Verandering taken? 1 op de 3 cliënten gaat meer zelf doen!

Ervaringen (1)

“Wensen en problemen bespreken, **steun** krijgen.”
(naaste)

7

“Het geeft een **overzicht** van gebieden waarop je hulp zou kunnen vragen (die je zelf soms niet bedenkt).“ (cliënt)

7,4

“Informatie over en weer en **duidelijkheid**.”(cliënt)

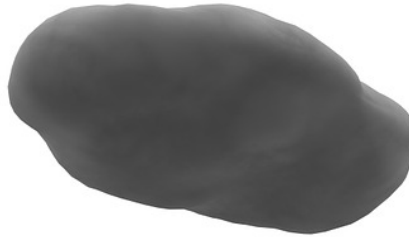
“**Nieuwe wending** aanbrengen in veelal langdurige contacten. Aansporen op wensen, behoeften en dus eigen regie.” (hulpverlener)

“**Serius nemen** van rol naasten.”(hulpverlener)

Ervaringen (2)

“**Prioriteren** van de onderwerpen.” (naaste)

“Ik weet mijn **eigen onderwerpen** waar ik het over wil hebben.” (cliënt)

“**Extra registratie** naast wat er al gerapporteerd/geregistreerd dient te worden.” (hulpverlener)

“Te veel punten. Schept afstand, **ingewikkeld.**” (hulpverlener)

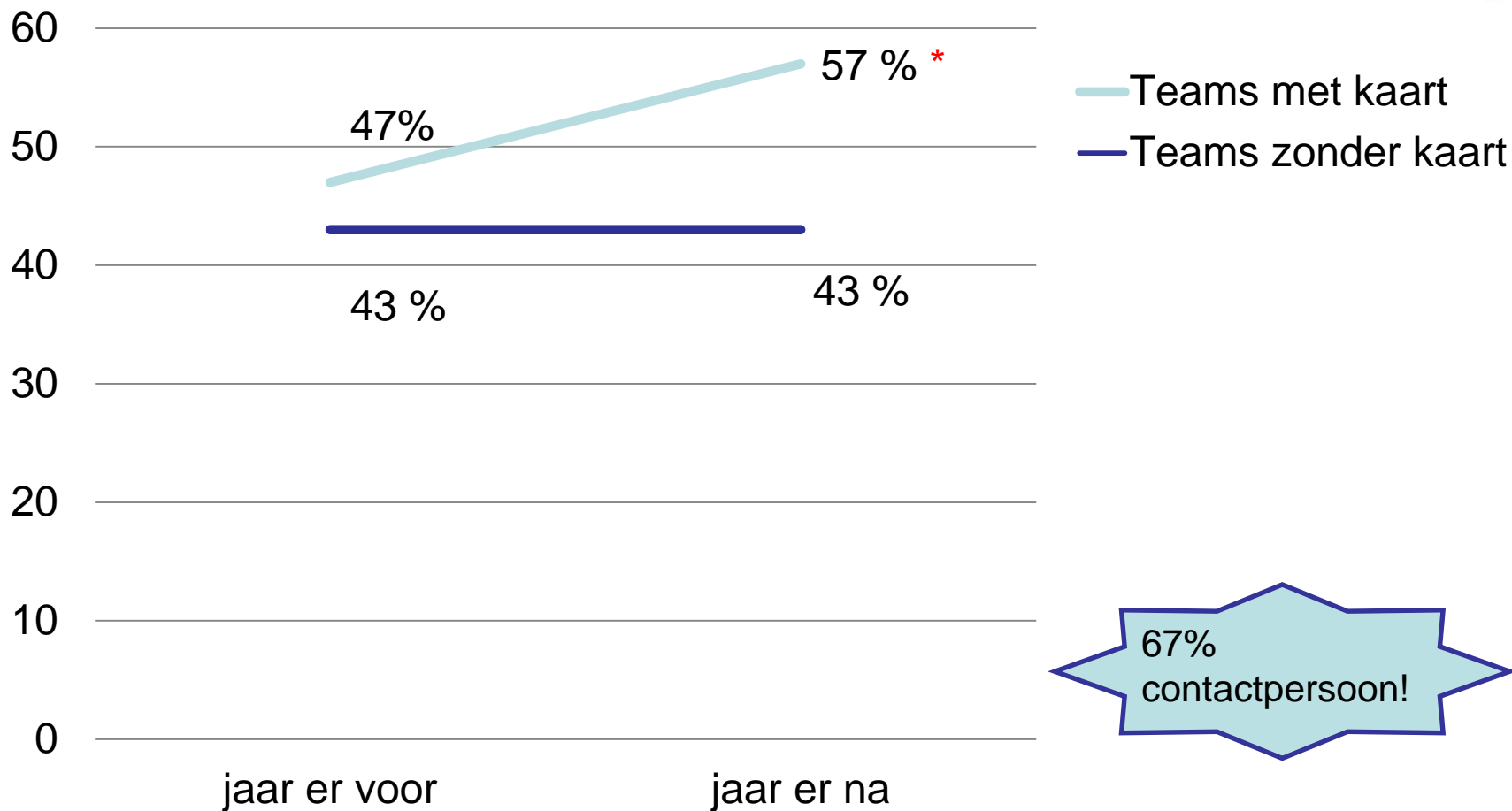
Veranderingen in samenwerking?

Verandering contact met naasten?

% Cliënten met wiens naasten in dat jaar contact is geweest

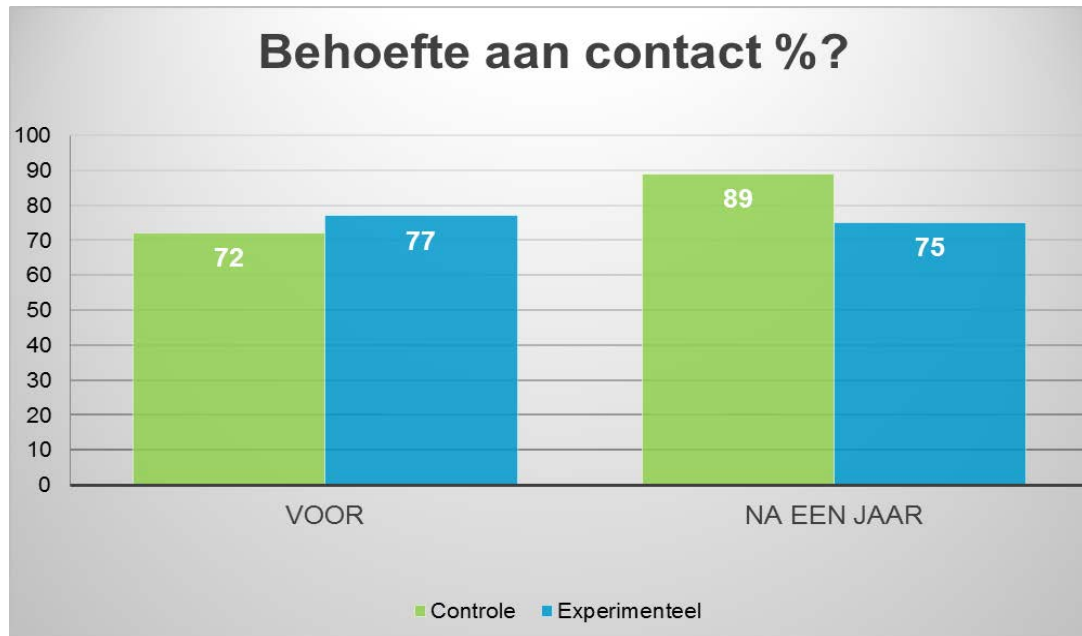
* $p < 0.05$

Verandering contact met naasten?

Uit naasten enquête:

- Géén verschil in: - aantal contactmomenten en soort contact
- afspraken over ondersteuning door naasten
- Wél verschil in behoefte aan contact...

Verandering in contact met naasten?

Uit cliënten enquête:

- Vaker triadegesprekken (62% vs 43%*)
- Vaker voldoende informatie voor naasten (58% vs 41%*)
- Cliënt heeft vaker iets te zeggen over samenwerking (76% vs 57%*)
- Geen verschil in openheid, serieus genomen worden.

* $p < 0,05$

Kwaliteit samenwerking verbeterd?

	geheel eens	enigszins eens	neutraal	enigszins oneens	geheel oneens
14. Bij het contact sprake van openheid.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Bij het contact sprake van gelijkwaardigheid.	☐	☐	☐	☐	☐
16. In het contact worden duidelijke afspraken gemaakt over wie welke taak heeft.	☐	☐	☐	☐	☐
17. De afspraken worden goed nageleefd door de hulpverlener(s) van SBWU.	☐	☐	☐	☐	☐
18. De cliënt heeft het laatste woord als	☐	☐	☐	☐	☐
19. Mijn suggesties ter verbetering van de genomen.	☐	☐	☐	☐	☐
20. Ik ervaar voldoende steun bij de zorg die ik verleen aan de cliënt.	☐	☐	☐	☐	☐
21. Mijn eigen problemen worden serieus genomen.	☐	☐	☐	☐	☐

Vragenlijst met vragen over openheid, gelijkwaardigheid, toegankelijkheid, serieus genomen worden (13 items, mee eens- oneens; $\alpha = .90$)

Géén verschil tussen teams en geen verandering na een jaar!

Waardering verbeterd?

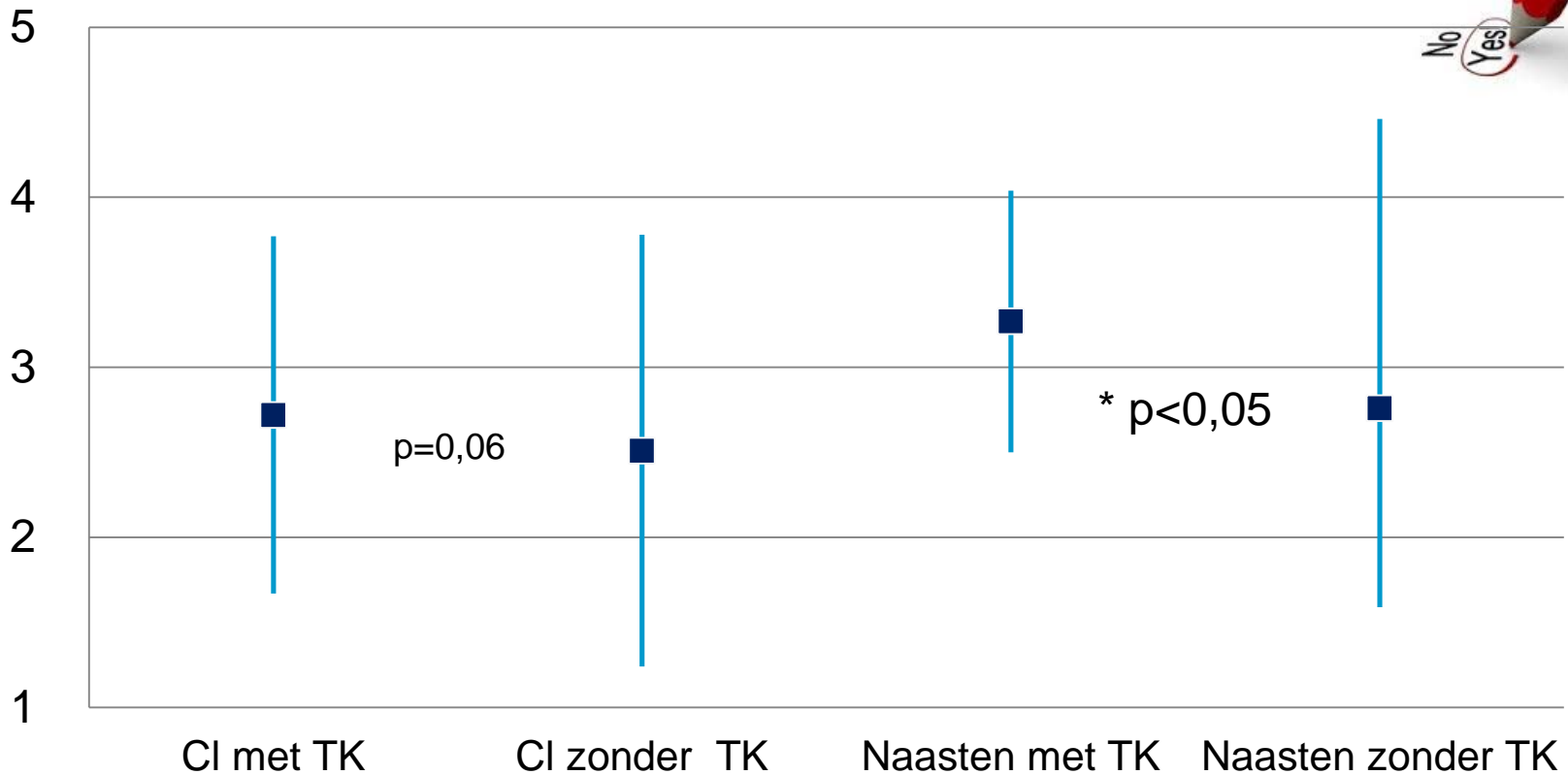
Naasten	Teams met kaart		Teams zonder kaart	
	T start	T na jaar	T start	T na jaar
Contact naasten – hulpverlening	7,09 (n=140 SD 1,5)	6,90 (n=72 SD 2,1)	6,53 (n=45 SD 2,2)	6,94 (n=32 SD 1,8)
Zorg	7,11 (n=164 SD 1,5)	7,13 (n=93 SD 2,0)	6,55 (n=58 SD 1,8)	6,63 (n=41 SD 1,9)

Cliënten	Teams met kaart		Teams zonder kaart	
	T start	T na jaar	T start	T na jaar
Contact naasten – hulpverlening	6,92 (n=230 SD 2,0)	7,12 (n=135 SD 1,5)	6,74 (n=100 SD 1,9)	6,63 (n=75 SD 1,7)
Zorg	7,62 (n=230 SD 1,2)	7,70 (n=135 SD 1,3)	7,23 (n=100 SD 1,5)	7,23 (n=75 SD 1,3)
Contact cliënt-naasten	7,61 (n=230 SD 1,7)	7,85 (n=135 SD 1,5)	7,66 (n=100 SD 1,3)	7,64 (n=75 SD 1,7)

Géén significante veranderingen!

Terug naar de gebruikers van de kaart

Oordeel over kwaliteit van de samenwerking

Kwaliteit van samenwerking: openheid, regie, serieus genomen worden
(schaal 1-5: cliënten 3 items, $\alpha=0,87$; naasten 13 items,; $\alpha=0,90$)

Landelijke inventarisatie (20 instellingen)

1) Triadekaart gebruikt?

- In 80% van instellingen gestart
- Bij 45% in gebruik

2) Bevorderende en belemmerende factoren

- ✓ veel initiatief hulpverleners, vast protocol
- ✗ tijdsintensief, geen toegevoegde waarde

3) Effecten

- ✓ betrokkenheid naasten, gelijkwaardigheid, autonomie cliënt
- ✗ afspraken, herstel en terugvalpreventie

Conclusies...

- Gebruik Triadekaart: implementatie vraagt aandacht!
- Effecten Triadekaart voor teams?
 - MEER NAASTEN in beeld
 - Minder naasten die contact willen, maar niet hebben
 - Geen veranderingen in: - aantal en soort contacten
- kwaliteit samenwerking
- Bij gebruik kaart:
 - Meer diversiteit qua gespreksonderwerpen
 - Cliënt groter aandeel
 - Naasten meer betrokken: meer ervaren kwaliteit samenwerking

Invoeren Triadekaart heeft zin, vooral als je er wat mee doet!

Family and friends come in all sorts

voor jullie aandacht!

m.bak@umcg.nl

met dank aan Joeske van Busschbach

umcg

Universitair Centrum
Psychiatrie

